

Een van de ‘meest gastvrije’ kerken van Europa staat in Renkum. Wat maakt deze kerk zo bijzonder?

REPORTAGE

De rooms-katholieke Mariakerk in Renkum is de eerste - en tot nu toe enige - Nederlandse kerk met een Europees keurmerk voor gastvrije kerken. Maar is de kerk echt zo bijzonder, of is er meer aan de hand?

25 augustus 2023 06:44

In de zaal naast de koffieruimte zitten vijf vrouwen bij elkaar, elk met hun eigen breiwerk. ‘Iedereen mag gewoon aansluiten en dan kletsen we een beetje bij. Foto: Niek Stam

‘Als je hier op woensdagochtend komt, kun je soms niet eens zitten. Zo vol is het dan.’ Eric Vacquier Droop, koster van de Onze Lieve Vrouw Ten Hemelopnemingkerk, weet dat als geen ander. Hij is de vaste gastheer van het wekelijkse koffiemoment.

Iedere morgen staan de deuren van de Renkumse kerkzaal open voor wie behoefte heeft aan gezelligheid en een praatje. 'Of de gratis koffie, dat is waarom ik hier zit', grapt Simon, een van de koffiedrinkers. Hij had nog nooit een stap in de kerk gezet, totdat Leny Lotgerink, zijn 79-jarige buurvrouw en vandaag ook de gastvrouw in de kerk, hem een keer meevroeg. 'Inmiddels zit ik hier vast en komen ze niet meer van me af.'

De gastvrijheid van de Mariakerk is door een speciale commissie recent bekroond met het predikaat 'Gastvrije Kerk'. Zij beoordeelden onder andere de toegankelijkheid van de kerk. Daarmee is het gebouw opgenomen in het netwerk Open Churches, dat meer dan 500 'open en gastvrije kerken' omvat: 347 in België, 19 in Frankrijk, 40 in Luxemburg en 1 in Zweden. De kerk is de eerste kerk in Nederland met de vermelding.

Lees verder onder de foto.

Iedere morgen staan de deuren van de Renkumse kerkzaal open voor wie behoefte heeft aan gezelligheid en een praatje. 'Of de gratis koffie, dat is waarom ik hier zit.' - beeld Niek Stam

eigen taal

Is deze kerk echt zo bijzonder? De gastvrijheid heeft volgens John Bartels, voorzitter van de stichting 'Maria van Renkum', verschillende oorzaken. 'De deuren staan altijd open. Dat is natuurlijk bij meer kerken zo, maar we zorgen er ook voor dat er mensen aanwezig zijn die toelichting kunnen geven over wat hier te doen valt.'

Daarnaast is gedacht aan buitenlandse bezoekers. 'We hebben brochures liggen in het Engels, Frans, Spaans en Duits. Zo kunnen mensen in hun eigen taal iets lezen over de kerk.'

'Zelf ben ik niet aangesloten bij een kerk, maar toch kom ik hier heel graag.'

Naast de toegankelijkheid van het kerkgebouw vinden er wekelijks meerdere activiteiten plaats waarbij iedereen welkom is. In de zaal naast de koffieruimte zitten vijf vrouwen bij elkaar, elk met hun eigen breiwerk. 'Al zo'n tien jaar komen we hier iedere donderdagmorgen samen. Dan mag iedereen gewoon aansluiten en kletsen we een beetje bij', vertelt Willy Lagerwerf (76). Ondertussen schenkt haar zus en kostersvrouw Nelly Vacquier Droop (72) nog een kopje koffie vol. 'Als jij het niet opdrinkt, moet ik het door de gootsteen spoelen', zegt ze er bij.

Of deze vrouwen de kerk gastvrij vinden? Hetty Borggreve, de 68-jarige zus van Willy en Nelly, voelt zich in ieder geval erg welkom, vertelt ze. 'Je hoeft niet per se katholiek zijn om hier naartoe te komen. Zelf ben ik ook niet aangesloten bij een kerk, maar toch kom ik hier heel graag.'

hoge onderhoudskosten

De Mariakerk mag nu levendig ogen; de toekomst van het gebouw is al jaren onzeker. Sterker nog: de kerk staat op de nominatie om tegen de vlakte te gaan. Het bestuur van de parochie Zalige Titus Brandsma, waartoe de Maria=kerk behoort, wilde het gebouw afstoten vanwege te hoge onderhoudskosten. De door parochianen in het leven geroepen stichting 'Maria van Renkum' verzet zich hiertegen met man en macht.

De kerk herbergt namelijk het antieke beeld Maria van Renkum, een eikenhouten beeldje dat al in 1380 in Renkum stond en werd vereerd door mensen uit de hele streek. Bovendien vinden mensen rust in het naast de kerk gelegen meditatiepark Rosarium Mariae, argumenteert de stichting. Dat de kerk nu het predikaat 'Gastvrije kerk' heeft gekregen, komt de stichting dan ook goed uit.

Het is een signaal richting het kerkbestuur', zegt Bartels. 'Zo'n kerk die alles eraan doet om bekendheid te verwerven, die ga je toch niet afstoten? Veel mensen die ik hier tegenwoordig tegenkom zijn zinzoekers. Ze zoeken naar antwoorden op vragen als 'waarom ben ik hier?' en 'wat heeft het leven voor zin?'. Daarom moet je plekken behouden waar mensen naartoe kunnen met deze vragen.'

De Mariakerk mag nu levendig ogen; de toekomst van het gebouw is al jaren onzeker

geef vertrouwen

Iedere kerk kan volgens Bartels een gastvrije kerk worden. Zijn gouden tip? 'Verzamel een klein groepje vrijwilligers die wat tijd willen geven. Bijvoorbeeld om aanwezig te zijn als gastheer of -vrouw. Vraag niet meteen te veel van ze, maar spreek bijvoorbeeld af dat iemand één ochtend in de week aanwezig is. Bemoei je daar als bestuurder ook niet te veel mee, maar geef mensen het vertrouwen dat ze hun werk goed kunnen uitvoeren.'

En als er dan bezoekers de kerk binnenkomen, adviseert Bartels om rustig mee te lopen. 'Dan merk je vanzelf of mensen geïnteresseerd zijn of wat willen weten. Dat is meteen een mogelijkheid om iets te vertellen over de kerk.'

Maar probeer bezoekers vooral niet te overtuigen van het geloof, benadrukt hij. 'Je moet juist aansluiten op de behoefte van een persoon, waar hij of zij naar zoekt. Ga niet het gesprek aan vanuit het evangelie, maar probeer erachter te komen waar iemand zich bij betrokken voelt.'